

Ruimte om te spelen: een ondergeschoven kindje?

‘Mag je zomaar overal speeltoestellen plaatsen zonder overleg met inwoners?’ Aan onze redactielijn een inwoner van een Nederlandse gemeente die gillend gek wordt van al die spelende kinderen achter zijn huis. Zijn gemeente koos ervoor – helaas voor hem – om particuliere speeltoestellen te gedogen in de openbare ruimte. En dit voorbeeld lijkt niet op zichzelf te staan.

Autuer: Heleen Kommers

Vaker wordt geluidsoverlast opgevoerd om (met succes) te protesteren tegen geplande of bestaande speelplekken. Zo lagen in Amsterdam Oud-West buurtbewoners al heel lang met elkaar in de clinch over een voetbalpleintje aan de Nicolaas Beetsstraat, en in Nijmegen speelde iets soortgelijks met de pannakooi aan de Vondelstraat. De gemeente Amsterdam besloot het voetbalpleintje te halveren en in de gemeente Nijmegen werd de pannakooi na twee jaar klagen zelfs helemaal gesloten. Onderzoek van Stichting Jantje Beton wijst uit dat binnen vijf jaar 27 procent van de beheerde speeltuinen zal worden opgeheven.

Een vrije-uitloopkip heeft meer ruimte

Niet alleen geluidsoverlast van spelende kinderen kan een reden zijn om de openbare

ruimte op die plaats anders in te richten. Ook voor auto's, stadslogistiek en huizen wordt ruimte gereserveerd. Wint één terrein, dan betekent dat automatisch terreinverlies voor andere zaken. Neem je dat allemaal in ogenschouw, dan lijkt voor kinderen de openbare speelruimte nog wel het meest beperkt. Terwijl aan de ene kant speelplekken voor kinderen verdwijnen, wordt aan de andere kant speelruimte voor honden ingericht. Zo was onlangs

in het Amsterdams Dagblad te lezen dat er in het Diemerpark meer losloopvelden komen. En om het nog even bij dieren te houden: na onderzoek te hebben gedaan, concludeert men in het tv-programma Pointer dat een vrije-uitloopkip meer ruimte heeft dan een kind op een Nederlands schoolplein. Laat dat even op je inwerken ...

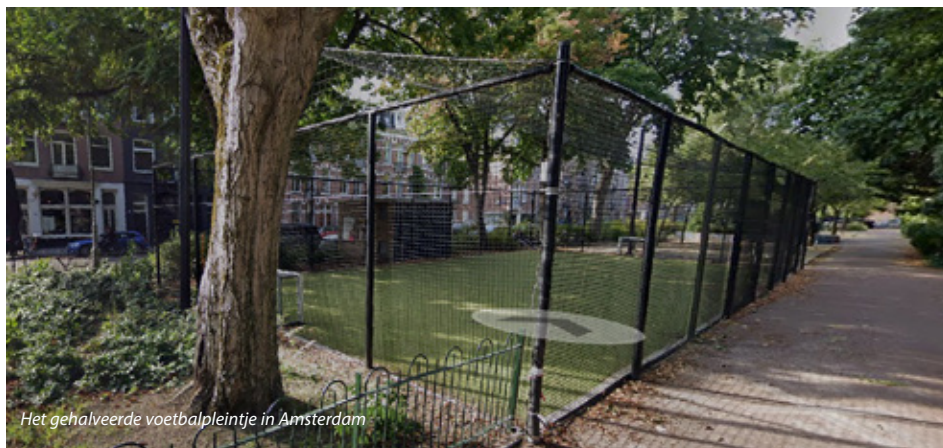
Het belang van informele speelplekken

De genoemde voorbeelden hebben allemaal betrekking op speciaal voor kinderen ingerichte speelruimte, 'formele' speelruimte zogezegd. Maar er is ook 'informele' speelruimte. Elise Willems, beleidsmedewerker groen bij de afdeling beleid, infrastructuur en milieu van de gemeente Ede: 'De straat is voor veel kinderen een informele speel- en ontmoetingsplek. Dat is belangrijk, omdat kinderen hier op meer verschillende manieren spelen dan op plekken

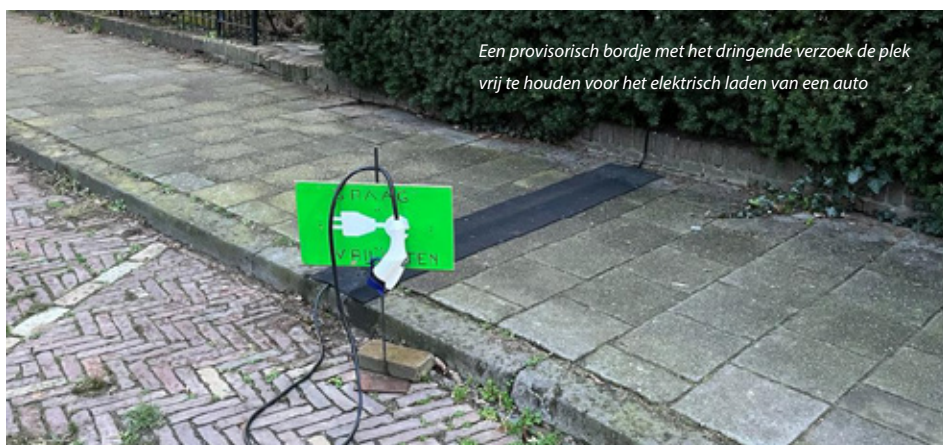
‘Als er geen toestellen zijn die het spel structureren, bedenken kinderen hun eigen spel’

Aan een boom is een schommel bevestigd; eronder ligt een afvalzak.

Het gehalveerde voetbalpleintje in Amsterdam

Een provisorisch bordje met het dringende verzoek de plek vrij te houden voor het elektrisch laden van een auto

Met stoepkrijt is een hinkelbaan gemarkeerd. Van Oldenbarneveltstraat in Nijmegen

met alleen maar toestellen. Op georganiseerde speelplekken met alleen toestellen wordt spel gestructureerd. Op informele speelplekken, met name in het groen, zijn de speelmogelijkheden veel breder. Dit klinkt tegenstrijdig, maar wanneer er geen toestellen zijn die het spel structureren, bedenken kinderen hun eigen spel. Daarnaast doen kinderen meer directe natuurervaringen op. Bij de gemeente hebben we de subsidie groene schoolpleinen en willen we meer inzetten op groene (ontmoetings) plekken waar ruimte is voor vrije spelvormen in het groen. In combinatie met plekken waar wel toestellen staan, zorgen we voor een breed aanbod aan speelgelegenheden. Het groen kan daarnaast bijdragen aan meerdere doelstellingen, zoals biodiversiteit en klimaatadaptatie.

Is een kind wel welkom op een speelplek?

Maar kunnen kinderen wel echt gebruikmaken van de openbare ruimte, de informele speelruimte? Met andere woorden: is de openbare ruimte, die voor iedereen is, wel écht voor iedereen? Een ventweg, bijvoorbeeld, is openbare ruimte en is ook minder druk dan de hoofdweg. Toch kunnen kinderen er niet zomaar voetballen; dat wordt als 'onveilig' ervaren. En spelen op parkeerplekken? Ook dat is niet de bedoeling, omdat die ruimte exclusief gereserveerd is voor voertuigen, niet voor kinderen. Het is dus niet heel gek dat kinderen en jongeren alléén nog buiten komen op aangewezen plekken. Maar waaróm is alle ruimte om speelplekken heen eigenlijk voor andere doelen bestemd? Marco te Brömmelstroet, hoogleraar Stedelijke Mobiliteit aan de Universiteit van Amsterdam (UvA) stelt dat precies díé vraag een antwoord nodig heeft.

De kindvriendelijke stad opnieuw definiëren?

In onze steden lijkt de balans tussen ruimte voor kinderen en ruimte voor de (mobiliteits) wensen van andere bewoners steeds fragieler. Het is evident dat speelruimte belangrijk

is voor de ontwikkeling en het welzijn van kinderen, maar hoe verhoudt dit zich tot de behoefte aan rust en de strijd om vierkante meters? Misschien moeten we ons afvragen wat een stad écht toegankelijk maakt voor al haar bewoners. Kunnen we de openbare ruimte zó inrichten dat kinderen zich vrij kunnen bewegen en spelen zonder dat dit botst met de belangen van omwonenden? Of is het tijd om ons beeld van een kindvriendelijke stad opnieuw te definiëren? Want nu lijkt een hond meer welkom op het daarvoor ingericht poepen speelveldje dan een kind op een speelplek. Want tja ... geluidsoverlast.

LEES OOK:

Schoolplein scoort gemiddeld een 6,5: kinderen missen groen

